

Leerrede over Hosea 5: 12-13 uitgesproken op Zondagmorgen 8 Februari 1953 te Schiedam door ds. H. Hofman.

Zingen - Psalm 107: 20 en 22

Lezen - De Wet des Heeren

Hosea 5.

Voorrede.

Na de zware ramp die ons land en volk getroffen heeft, staat deze dag in het teken van enige éénheid onder ons volk. Dat deze dag zou zijn een dag van afzondering tot verootmoediging, gebed en offer, gaat uit van de kerken. De regering staat daar wel achter en wenst dat deze dag in die geest wordt door gebracht, maar wij doen er goed aan, om er op letten dat deze bede-, of boetedag, en het sluiten van de gemakkelijkheden, enz., niet van de regering uitgaat. Want wij zijn een neutrale staat, wij zijn geen christennatie meer. Dat zijn wij anderhalve eeuw geleden verspeeld, of laten wij het platweg zeggen: toen hebben wij het overboord gezet. De christelijke partijen, het hele bestel zoals het nu is, is maar camouflage van de werkelijkheid. De grondwet van Nederland is buiten Gods Woord, is revolutionair, en daardoor deugt het geheel niet.

Deze dag wordt algemeen in de kerken gehouden, en wij, als vergadering doen mee. Al werd er in het openbaar zo niet gehandeld, dan zouden wij toch zeker deze dag in het bijzonder gesproken hebben over de zaken die nu aller hart bezighouden, zowel in ons vaderland, als over de grenzen. Deze nationale ramp is van zulk een omvang, dat wij er steeds meer achter komen hoe verschrikkelijk het is. Nochtans is het zo gesteld, dat God niets ongerijmds gedaan heeft, in het allerminst niet.

Ik heb gehoord over een vrouw die met haar huisgenoten gevlucht was, eerst naar boven in huis, ten laatste tot boven in de hanenbalken. Toen zei ze: "Laten wij nu maar een psalm zingen", en onder het zingen stortte het huis in en zijn ze verdronken. Waaruit deed zij dat? Zij kon God niets ongerijmds toe schrijven.

Maar wil dit volk niet bukken
Voor God, 't wordt ras verneerd;
't Raakt t' onder door verdrukken,
Het wordt van 't kwaad verteerd;
Wie wijs is, merk' die dingen

Laten wij hierop letten: er staat "wil dit volk", de natie dus. Dat is niet een zekere groep, hetzij van linkse of van rechtse zijde. Neen, daar is sprake van de natie, van het gehele volk. Daar behoor ik toe en daar behoort gij toe. In ons vaderland behoort daartoe het innigste kind Gods en de grootste atheïst en communist. Daarin is geen onderscheid. Zo is een zeer bekend kind Gods, Leen Potappel van Stavenisse, omgekomen. Dat heb ik gehoord van meerdere kinderen Gods. Het is zeer op zijn plaats als wij daarop acht geven, zodat de eigengerechtigheid en de hovaardij die God in Zijn Jakob haat, eens een knak krijgt. Als God met oordeel en gericht komt, is de zaak niet zó dat het voor de goddelozen zou zijn, en dat men als belijdende christenen, of als begenadigde onderscheiden is. Ik heb in die weken dat ik verkeerd heb onder de breuk van land, volk en kerk, leren kennen (en dat zijn niet mijn gedachten, maar dat heeft God bij mij thuis gebracht), dat God mij gelijk stelde met de man die toen de fractieleider was van de communistische partij in Nederland. God bracht ook voor de dag, dat de rechtzinnigste die in de Kamer zat, bij God daaraan gelijk was. Het waren allemaal Nederlanders, ik en zij, en Gods toorn en oordeel rustte op ons als volk, als Nederlanders. Dat is voor eenieder bij wie God

dat thuis brengt een ontzettende vernedering. Want oordelen wij als mensen niet zó: dat is een goed en dat is een slecht mens? Wij zijn zo dat wij de mensen in verschillende klassen indelen. Maar dat is bij God anders. God handelt in gerechtigheid tegen een schuldig volk, en als Hij dat thuis brengt, dan is de zaak zo: al hebben wij genade en aanneming verkregen, dan zijn wij allen even schuldig. Toen God de zaken van het land, van de kerk, en van Zijn volk en erfdeel bij mij thuis bracht, kon ik eerlijk voor God zeggen: "met politiek heb ik mij nooit ingelaten of bemoeid, en op het kerkelijk erf heb ik mij ook nooit bewogen." En als kind Gods kon ik zeggen: "God, toen Gij mij te sterk geworden zijt, toen hebt Gij beslag op mij gelegd, Gij weet dat er nooit meer íets hoger bij mij geweest is, dan U te kennen en te leven." Dat kon ik met een vrij gemoed zeggen. Maar zo stonden de zaken bij God niet. Hij opende, dat ik vooreerst Nederlander was, met Hollands bloed in mijn aderen, alsook dat ik een kerkelijk mens was, want ik had een gedoopt voorhoofd en had dikwijls deelgenomen aan het heilig avondmaal, en ten derde was ik lidmaat van Christus en maakte ik deel uit van Zijn gemeente, die Hij gekocht had met Zijn bloed. Daaruit was het: "gij zult de schuld uws volks dragen", en God zette mij vier weken gevangen als een schuldige. Niet als een kind Gods, maar als Nederlander, die schuldig was. Daardoor heb ik toen zo'n lage plaats moeten innemen, dat ik nooit voor de dag heb kunnen komen als 'volk van God', als 'zó apart', dat als er oordeel en ellende kwam, het mijn dak wel zou voorbijgaan. Ik heb die lage plaats moeten aanpakken. Als er dan gevallen zijn, dat er ook kinderen Gods zijn omgekomen, dan laat God ons toch in helderheid, in duidelijkheid, zien, dat het oordeel op allen rust, ook op Gods volk. Er zijn omgekomen wier deel geweest is: een ogenblik van doodstrijd, en zó de eeuwige heerlijkheid in. En die heengegaan zijn als goddeloze, zo voor eeuwig in de rampzaligheid. Maar nochtans enerlei lot.

Dat God machtig is hebben wij ook gehoord. Met de St. Elizabeths vloed is er aan de Kinderdijk uit de Grote Waard een wieg aangespoeld, met een kind erin. En nu vernemen wij van een matras dat aangespoeld is met en slapend kind er op. Dat kind lag rustig te slapen. Dan blijkt dat Gods voorzienigheid over alles gaat. Kinderen Gods, die naam hebben onder het volk, verdrinken; en een kind in een wieg of op een matras, beschermt Hij. Hij handelt als een vrijmachtige Majesteit. Nu is de zaak deze:

"Maar wil dit volk niet bukken (want God is tegen ons!)
voor God, 't wordt ras verneêrd;
't raakt t'onder door verdrukken;
het wordt van 't kwaad verteerd".

Dat wij die wijsheid mogen hebben, om daarop verstandiglijk acht te geven, want dat is een gave Gods. Och, dat wij dat mogen doen, de werkelijkheid mogen beseffen, en met twee benen op de grond staan. Er is zoveel afgespeeld, ook in de oorlogstijd. Er zijn bij mij in huis wel gesprekken geweest die heel hoog opliepen. Dan was het: dat hém dát getroffen had dat zat 'm daarin, en dát daarin, en dát daarin. Men kan dan zelf vrij man zijn en als een heilige over de aarde lopen!, zonder liefde tot God of tot de naaste, in de grootste koudheid en hardheid. Om de rechten van God te verdedigen pakte ik dan de Bijbel om met teksten aan te tonen dat er een nationale, een algemene schuld is. Nu spreekt God, en heeft gesproken met zulke schrikkelijke daden. Wat een leed en jammer is er niet in ons vaderland. Zijn wij dan wijs, mogen wij enige wijsheid van God bekomen, dan zullen wij verstandiglijk, niet in onverstand maar verstandiglijk, er acht op geven. God heeft op ons tegen, en ontziet in zijn oordelen en gerichten geen vlees. Want er is in het vlees gezondigd. En nu heeft een kind Gods zijn verdorven vlees en een goddeloze ook, er ligt een algemene schuld. God bezoekt die. Wij zijn tot op dit ogenblik nog zo onderscheiden, dat wij nog bij elkander mogen zijn, waar bij anderen, zowel de plaats van inwoning, als de plaats van samenkomst, de kerk, verwoest zijn. Families zijn uit elkander

gerukt, ja zelfs huisgezinnen geheel uitgeroeid. Dat, het dan waarlijk moge zijn met een Gode erkentelijk hart dat Hij ons nog heeft onderscheiden. En ten andere in ootmoed omdat wij Nederlanders zijn, dat wij zouden gedenken dat, als er nu geen ootmoed en vernedering wordt gewrocht, de volgende klappen nog harder zullen aankomen. Want God kan die zaak niet laten zitten. Een land en een kerk, die als tweelingen uit de verdrukking zijn voortgekomen onder de heilsbanier van Vorst Messias, die Hem buiten de deur gezet hebben van het land en van de kerk. Kan een rechtvaardig God dat laten zitten? Dat kan toch niet, hé? Zo kan die Majesteit dan op geen andere wijze handelen dan met de roede en met bittere tegenheden. En als het ene niet baat, die Majesteit heeft alles in Zijn hand, alles is Zijn knecht, dan neemt Hij iets anders. Maar Hij zal niet rusten totdat Hij heeft daar gesteld de gedachten Zijns harten, en Zijn heilig kind Jezus recht heeft laten wedervaren.

Toe, laat dan niemand, ook de kinderen niet, uit de gedachten verliezen, dat zo lang Christus geen recht is wedervaren in ons vaderland, er niets van zijn plaats is gekomen. Dat is de zaak waar het over gaat.

Ik vraag dan, of laat ik het liever zó zeggen, God vraagt dan onze aandacht op deze dag, voor een gedeelte van het ons zo even gelezen 5de hoofdstuk uit de profeet Hosea, en wel nader het 12^e t/m het 16^e de vers, waar Gods woord aldus luidt:

12 Daarom zal Ik Efraïm zijn als een mot, en den huize van Juda als een verrotting.

13 Als Efraïm zijn krankheid zag, en Juda zijn gezwel, zo toog Efraïm tot Assur, en hij zond tot den koning Jareb; maar die zal ulieden niet kunnen genezen, en zal het gezwel van ulieden niet helen.

14 Want Ik zal Efraïm zijn als een felle leeuw, en den huize van Juda als een jonge leeuw; Ik, Ik zal verscheuren en henengaan; Ik zal wegvoeren, en er zal geen redder zijn.

15 Ik zal henengaan en keren weder tot Mijn plaats, totdat zij zichzelf schuldig kennen en Mijn aangezicht zoeken; als hun bange zal zijn, zullen zij Mij vroeg zoeken.

Laten wij nog vooraf zingen Ps. 93: 2 - 3

Leerrede.

De profeet Hosea heeft tegen Juda, maar in het bijzonder tegen het rijk der tien stammen gesproken, gelijk in dit hoofdstuk de aanspraak voorkomt: "Hoort dit, gij priesters! en merkt op, gij huis Israëls, en neemt ter oren, gij huis des Konings! want ulieden gaat dit oordeel aan, omdat gij een strik zijt geworden te Mizpa, en een uitgespannen net op Thabor" Wat bedoelt hier de profeet met deze aanspraak? Toch dat de koning Jerobeam niet zo maar aan de regering was gekomen, hij was door God gezalfd! Die man kon helder en klaar zijn roeping tot koning neerleggen. Hij had er niet om gevraagd. God zelf had een profeet tot hem gezonden, en had hem tot koning over Zijn volk, over het rijk der tien stammen, gezalfd met belofte voor zijn nageslacht tot in het vierde geslacht, als hij in de inzettingen des Heeren zou wandelen. Maar die man zat vol met eigen inzichten. Hij oordeelde dat, als het volk de eredienst van God bleef aanhouden en ze naar Jeruzalem bleven gaan, het wel het einde zou zijn. Dat zij hem aan de kant zouden zetten en Rehabeam weer tot koning zouden verkiezen. Daaruit is hij begonnen gouden kalveren neer te zetten te Dan en te Ber-Seba. Dan hoefden ze niet zo ver naar Jeruzalem te gaan; zij konden in hun eigen land ook God dienen. Dit werd netjes vlak gepraat met: "de Heere ziet toch het hart aan". Je kon beter bij de gouden kalveren een offer brengen met een oprecht hart, dan met een niet oprecht hart helemaal naar Jeruzalem lopen. Zodoende is men vervallen tot de gouden-kalverendienst. God zegt dikwijls in Zijn woord dat Jerobeam Israël zondigen deed. En telkens weer komt God er op terug, op de zonde van Jerobeam, waarmede

hij Israël zondigen deed. Het was zo ingeworteld, dat de profeten, inzonderheid de profeet Hosea er in het kort met één woord over spraken: ongerechtigheid. Bijna altijd als het woord "ongerechtigheid" voorkomt, ziet het dáárop. Die zonde was zo'n algemene zaak geworden dat, zoals bij een gewoonte waar men niet meer op let, het een gewoonte geworden was God te dienen op een andere wijze dan Hij in Zijn woord bevolen had. Men was het nu eenmaal gewoon. Zó was de zonde ingeburgerd. Het was eenvoudigweg geen zonde meer; ze deden Gode een dienst als zij opgingen en de Heere daar offeranden brachten; ze dachten er helemaal niet meer bij na. En dat noemt God hier (en Hij spreekt de priesters alsook het huis des konings aan): "omdat gij een strik zijt geworden te Mizpa, en een uitgespannen net op Thabor".

Hier wordt het beeld gebruikt van een jachtterrein. Zo waren de priesters en de koning bezig om als het ware zielen in hun netgaren te vangen en af te houden van de enige ware God en Zijn reine dienst, zoals Hij wilde geëerd wezen. En daarom spreekt God: "ulieden gaat dit oordeel aan." Hier is dus niet sprake van sommige zonden, zoals hoogmoed, geldgierigheid of openbare overtreding van de wet. Bij de aanvang van dit hoofdstuk wordt het fundament van het kwaad, de grond, de oorzaak voorgesteld: zó staan de zaken!

Laat ik dit beeld gebruiken: als een dokter ontboden word bij een zieke, dan gaat de dokter, als iemand zegt: "daar heb ik pijn", niet zeggen: "dan moet je op die zere plaats maar wat wrijven." Een goede dokter gaat de oorzaak zoeken; waar komt die pijn vandaan, wat is de oorzaak daarvan? Die handelt niet oppervlakkig. Zo doet de profeet Hosea ook. Die zoekt de grond op te diepen: waaruit komt dit alles? Men kan in oppervlakkigheid handelen, maar is daarmee de oorzaak, de wortel geraakt en voorgesteld? Zo kan men breeduit spreken wat er te doen is in Holland: sabbat schenden, voetbal, spoor, bioscoop, schouwburg, enz.; de verdeeldheid van de kerken en onder het volk. Nu kan men dat alles optellen. Maar zijn dat geen vruchten die aan een kwade boom groeien? Maak, zegt Jezus, de boom goed, dan is ook de vrucht goed. Al plukt men van een kwade boom alle vruchten, dan blijft die boom dezelfde kwade boom. Naar de vaste wet: lente, zomer, herfst, winter zullen niet ophouden, noch maaien en oogsten, komt weer voor de dag: er is niets aan de boom gedaan, er komen weer kwade vruchten aan. Daarom is het zo noodzakelijk dat men van de wortel vandaan begint. Dat hebben de profeten gedaan. Hosea toont hier, bij de aanvang van het 5^e hoofdstuk nog eens aan dat de oorzaak hun eigenwillige godsdienst was. God, Die geopenbaard had hoe Hij geëerd, gediend en gevreesd wilde worden, was verlaten. Men zei: wij doen het anders. God had gezegd: te Jeruzalem. Zij zeggen: neen, dat willen wij anders. Daarin werd God miskent, want Die werd buiten de deur gezet. Die liet men geen Hoofd, Wetgever, Richter zijn. Neen, dat was men zelf. Nu moest God er maar mee tevreden zijn, zoals zij dat deden.

Wat wij hier van Israël, van het rijk der 10 stammen, vinden, kunnen wij geheel overbrengen op ons land en volk, met onze eigenwillige godsdienst en met al de eigen gekozen wegen. Er mag veel gepraat worden over de vruchten, maar het kan niet anders dan dat een kwade boom geen goede vruchten kan voortbrengen, dat gaat niet. Kan het dat aan zo'n kwade boom als ons land is, vruchten zijn als: sabbatsheiliging, dat de openbare vermakelijkheden, sportterreinen, bioscopen, schouwburgen en dergelijke gesloten zijn, dat er eenheid is in het kerkelijk leven? Kan dat? Wel nee; zulke vruchten kunnen niet groeien aan die kwade boom, dat is uitgesloten. De vruchten in ons land wijzen aan dat de boom niet deugt. Daarvoor moeten wij een paar eeuwen terug. Toen is men begonnen God te verlaten, die is men gaan verloochenen, lees maar eens b.v. de biddagpredikaties van Van der Groe. Die man zat midden in de afval, klagend en kermend, als een eenling; ziende dat alles werd mee afgevoerd, totdat het zijn beslag kreeg. Dat is geweest toen Prins Willem van Oranje buiten de grenzen werd gezet, en hij vluchtte naar Engeland. Zijn laatste woorden waren: God heeft een twist met Nederland. De Statenbijbel - de eerste die van de pers gekomen was, in paarsfluwelen band gebonden door 4 predikanten gedragen en jaren geprikt en gepraald had op de regeringstafel, waaruit het land geregeerd

werd, dat was eigenlijk de grondwet - heeft men toen op de eerste nationale vergadering genomen en aan de kant gezet. Die had men niet meer nodig. En dan verder. Ons volk had nog de Heidelbergse catechismus, en daarin stond: 'ik ben van nature geneigd God en mijn naaste te haten.' Dat hoorde ook niet meer. Wij waren nu een volk van vrijheid, gelijkheid en broederschap. Overall werd de vrijheidsboom geplant en alles sprong er om heen. Er was een nieuwe tijd gekomen. En wat heeft die nieuwe tijd, die nieuwe orde gebracht? De grootste ellende. Het leven in Nederland is tot de grond toe verarmd. De adel met de rijkdom die er was, is tot de bedelstaf gebracht; gedwongen dienstplicht, men moest Rusland 'even' veroveren. 100.000 jongens moesten er opkomen van de keur, de bloem van de natie. 100 zijn er van terug gekomen van de sneeuwvelden van Rusland en de Berezin. De anderen zijn omgekomen in de sneeuw of verdronken.

Eindelijk gloorde het morgenrood van bevrijding. Napoleon werd verslagen, er kwam vrijheid, Oranje werd teruggeroepen. Maar één ding heeft men niet gedaan. Gods woord is nooit in ere herstelt. God, Die wij ook hadden weggezonden, is nooit teruggekomen! De ellende die sedertdien gekomen is, is onder de regering en voorzienigheid Gods. Het is ook niet buiten Zijn voorzienigheid wat hier op kerkelijk erf sedert 1813 zich heeft afgespeeld.

Dat koning Willem I het hoofd geweest is van de Hervormde Kerk, gelijk de paus het hoofd is van de Roomse kerk. De hoogste synode bestond uit mensen die hun linker niet van hun rechter konden onderscheiden, die allemaal liberaal waren. Dat was de regering van de kerk. Dat is onder Zijn voorzienigheid geschied. Nochtans heeft Hij naar Zijn eeuwig voornemen en welbehagen nog bekering gewerkt. In de boeken en in geschiedenisboeken wordt wel hoog opgedaan over predikanten uit die tijd. Die mensen hadden wel genade gevonden in de ogen Gods, maar zij hadden zoveel onkunde bij zich, dat het vreselijk was. Want de afscheiding is verheerlijkt als een uitnemende daad van God. Maar de vaders der afscheiding, de Cock, Gezelle Meerberg en anderen waren zo vervreemd van de waarachtige geformeerde leer dat het erg was. Op een gelegenheid was het eens dat men Ledeboer las - dat was toch wel een waar kind Gods - een stuk van de artikelen van de Remonstranten, en Ledeboer zei dat het zuiver gereformeerd was, maar het was plat-Remonstrants. Hoe kwam dat? Wel, die mensen waren helemaal in onkunde van God en van de leer opgevoed. En nu hadden zij wel persoonlijk genade gekregen, maar dan is men nog niet bekwaam om de zaken eens te gaan onderscheiden. Daar is wat anders nodig, nl. dat men hier wordt uitgezet, ontgrond, ontbloot, als een vat dat omgekeerd wordt, zodat men niet meer weet in te gaan of uit te gaan, en genade ons moet bezetten. Zodoende is de afscheiding ook geweest onder de toorn en de gramschap van God. Onderzoek die zaken maar eens in geschiedenisboeken, dan kunnen wij zien hoe het gegaan is. Kohlbrugge moest men hier niet; daar was men benauwd van. Hij schreef dat heel die afscheiding door onbekeerde jongens op touw was gezet. Hij kon het weten, want hij leefde in die tijd, en wist van genade, en ook van kerkleer en wat de waarachtige leer tot zaligheid was. Hij werd aan de kant gezet; die moest men niet. Toen hem gevraagd werd of hij predikant wilde worden bij een van de afgescheiden gemeenten, schreef hij aan Brummelkamp (hij noemde hem broeder in Christus) heel de kerkelijke organisatie te ontbinden, en zichzelf eens af te zetten en weer te keren tot God, want dat God daar niet mee kon delen en hij als dienaar van Christus ook niet.

Dat zijn allemaal vruchten van de kwade boom. Nu zijn er in de loop van die 1½ eeuw genoeg geweest die het oordeel hebben aangekondigd over Nederland, predikanten, particuliere christenen, eenvoudige mensen, ook mensen van stand. Bedenk eens dat freule van Straten, een zeer ontwikkelde vrouw, een brochure geschreven heeft over de oordelen Gods over Nederland, dat, als het zich niet bekeerde, er nog schippers over Nederland zouden heenvaren en zeggen: "Hier heeft Nederland gelegen". Dat zijn dingen, daar denkt men wel eens over in omstandigheden zoals nu. Er zijn meer overstromingen geweest, in 1916 is het water

buitengewoon hoog geweest. Wij hebben 4 jaren een wereldoorlog gehad en nu ligt er nog kort een wereldoorlog van 5 jaar achter ons. Wat een leed en jammer en ellende in die winter, wat een honger! En wat is er veranderd? Totaal niets.

De laatste tijd was het eigenlijk zo: als je wat van God bij je had, en het liep over Zijn eer, dan kon je toch eigenlijk, laten wij eerlijk zijn, nauwelijks ergens terecht. Als je er nog eens over wilde praten, dan moest je die of gene opzoeken die van eenzelfde gevoelen was, maar in het algemeen kreeg je de bons.

Als het niet begrepen wordt klinkt het misschien vreemd, maar het is van de week eigenlijk zo, dat ik enige adem heb. Je zult zeggen: "Maar er is wat leed! Ik ben er onderste boven van, zovelen verdronken, families verscheurd." Maar nu eens dit: als God helemaal zwijgt, is het dan niet alsof wij bastaarden zijn die alles maar mogen doen? Ik heb Bogaard hard zien schreien, toen hij zei: "Och, God, vroeger sprak Gij nog eens door pokken of door cholera of door watervloed, maar nu zwijgt Gij in alle talen. Zijn wij nu bastaarden geworden? Bedoelt Gij nu om alles te vernietigen?" Dat kwam Dinsdagavond terug. Dat is toch niet zo vreemd. Hier zitten veel ouders die kinderen hebben. Als jullie de kinderen slaan, waarom doe je dat? Toch zeker omdat je veel van hen houdt? Dat je hen niet hun eigen weg wilt laten gaan, zodat ze ten laatste in de gevangenis terecht komen? Dus, dan probeer je als ouders er aan te doen wat je kunt. Want je hebt hen lief; het zijn je kinderen.

Van de week lag ik op een nacht op bed. Dan lig je over alles te denken, en kwam naar mij toe wat wij in Openbaring lezen van de heiligen, die zeiden: "Hoe lang, o heilige en waarachtige Heerser! oordeelt en wrekt Gij ons bloed niet van degenen die op de aarde wonen". Dat staat er van de zielen onder het altaar. Dat ziet op de martelaren. En toen dacht ik dat ook het martelarenbloed van onze voorouders voor het aangezicht Gods is. Zou Hij ons met deze klap soms nog willen gedenken om ons voorgeslacht? Om onzentwil kan Hij het niet doen, maar zij hebben voor hun nageslacht gebedeld en gebeden. Ons voorgeslacht, overheden, staat, trouwens wij kunnen wel zeggen heel het volk is één geweest om de zuiverheid van de leer uit de doeken te doen. Zodoende hebben wij gekregen de drie formulieren van enigheid, en heeft men tegelijk besloten dat de Bijbel uit de grondtalen overgezet moest worden in de Nederlandse taal, zo zuiver en getrouw mogelijk. Dus wij hebben de bewijzen, dat die mensen niet alleen voor zichzelf hebben geleefd, maar de genade heeft met zich meegebracht, ook voor hun nageslacht, voor hun kinderen. Daar wilden zij voor zorgen. Want de kinderen moeten geen schatten voor de ouders vergaderen, maar de ouders voor de kinderen. Daarvan hebben zij zich gekweten.

Dus merken wij aan dat wij toch nog niet helemaal bastaarden zijn. God bezoekt ons nog. En nu is het wel hard aangekomen, en het is verschrikkelijk, want er is een schok door heel de natie heen gegaan, en het leed is vreselijk. Maar zoals het ging, kon het ook niet doorgaan.

Nu is ons tekstwoord op mij gaan werken, daarom zei ik dat God onze aandacht vraagt. Omdat de boom van de wortel af verdorven is en niets dan verkeerde vruchten kan voortbrengen, zegt God: "Daarom zal Ik Efraïm zijn als een mot en den huize van Juda als een verrotting." Hier wordt tegelijkertijd Juda, dat apart was van het rijk der 10 stammen, er ook bij genomen. Maar, die hadden toch niet de goudenkalverendienst? Neen, dat hadden zij niet; maar ook zij leefden niet in oprechtheid met de enige ware God! Zij hadden ook hoogten waar zij konden offeren. Ja het was zelfs in Juda zo, dat er koningen waren (neem een Manasse) die hun eigen kinderen door het vuur lieten doorgaan, dat is: die werden de moloch des hemels opgeofferd. De Moloch des hemels was een groot koperen beeld met een open muil; daar brandden zij een vuur in en dan wierpen zij hun kinderen levend daarin. Zogenaamd een Gode welbehaglijk werk. Vandaar noemt God het: moord-dal. In deze moderne tijd, men doet zulke dingen niet. Het opofferen van de kinderen aan de Moloch des hemels doet men nu op een andere wijze. Nu doet men het met mode, met de geest van de tijd, en zegt: ja, hoor eens, de tijd is nu eenmaal zo, dus vooruit dan maar.

Laten wij eens even stilstaan bij: mot, houtworm. De mot doet het werk op stille, bedekte wijze. Men heeft kleding in de kast hangen, en men denkt een goed kostuum, mantel of jurk te hebben. Toch is de mot aan het werk. Op een gegeven moment heeft men de mantel of het kostuum nodig en komt voor de dag dat men er niets aan heeft. Of neem een stuk huisraad waar de houtworm in zit; men heeft het op een gegeven keer nodig, dan komt voor de dag: men heeft er niets aan. Nu zegt God dat Hij het oordeel zo, op een stille, verborgen wijze, zal laten doorwerken dat, als het er op aankomt men niets heeft. Gods oordeel is op een verborgen wijze zó aan het werk gegaan dat men dan staat zonder God, zonder Jezus, zonder enige kennis, in totale vervreemding. Want God heeft geen eerbied voor godsdienst en allerlei inzettingen van de mens. Daar heeft God helemaal geen eerbied voor, Hij heeft slechts eerbied voor Zijn eigen werk, voor de arbeid Die Hij in de eeuwigheid heeft uitgedacht. Hij wil in Zijn Zoon genade bewijzen aan een wereld verloren in schuld. Dáár heeft God eerbied voor en Hij wil dat dát geëerd en geëerbiedigd wordt. En hoe is het nu? Nu heeft op een verborgen wijze, terwijl er godsdienst, godsdienst, godsdienst genoeg is, het oordeel zo door gewerkt, dat men niets heeft als wat todden en vodden. Men staat met lege handen. Ik hoorde van de week zeggen van een professor, ja, die wist ook niet meer wat te zeggen. Dat zijn dan geleerden, mannen van eer, en die weten het niet meer. "Den huize van Juda als een verrotting", dus alles waardeloos, krachteloos, niets zijnde. Zo is het voor het aangezicht Gods. Als onze ogen er voor open gaan, heeft het oordeel van God zó gewerkt dat dit ook geldt het Koninkrijk der Nederlanden. Dat Nederland, waarvan de vlaggen gewaaid hebben over al de zeeën, waar men van sprak: een moed als een Hollander, getrouw als een Hollander, gelovig als een Hollander.

Nu volgt er: "Als Efraïm zijn krankheid zag en Juda zijn gezwel, zo toog Efraïm tot Assur, en hij zond tot de koning Jareb". Wij weten dat Syrië Israël een hoop ellende had bezorgd. Maar wanneer het was, al was het dat Israël nog zo gezondigd had, dat zij zich schuldig kenden, of het dan Moabieten waren of Filistijnen of wat voor volken, maar ze kenden zich schuldig, bewees God: dan gedenk Ik aan Mijn verbond. God gebruikte nu eens een man die links was, dan een vrouw, een Debora, dan weer een ander. En wanneer ze het zó verzondigd hadden, en Gods toorn zo groot was dat Hij zei: "ga nu maar naar uw afgoden; laat die u verlossen", en zij zeiden: "neen, dat zullen wij niet doen" en zij hun afgoden wegwierpen en zich bekeerden tot God, dan verwekte God hun een Jefta, die al de vijanden versloeg. Maar hier was het zo gesteld dat zij zich niet keerden tot God. Toen zij hun krankheid en gezwel zagen, gingen zij niet onderzoeken waar dat vandaan kwam. Het is toch wat om te komen tot de oorzaak, om eens terecht te komen bij de grond, de verlating van God. Neen, men keek tegen de krankheid als krankheid aan, en zegt: "Laten wij een verbond gaan sluiten met Syrië, dat is een machtig heer". Zo heeft Nederland ook alles buiten God gedaan. De Volkenbond, de Verenigde Naties. Nu, wat voor voordeel hebben wij van de Verenigde Naties gehad? Alles was er tegen dat men voor Indië opkwam. Van je vrienden moet je het maar hebben, zegt men. Mensenhulp! Mensenhulp! Er staat hier: "maar die zal ulieden niet kunnen genezen en zal het gezwel van ulieden niet helen." Amerika, als machtige natie, liet het dollars regenen. Er is zoveel Marshall-hulp gegeven dat we zeggen: "nu kunnen wij wel op eigen wieken drijven". Prins Bernhard ging naar Amerika om te bedanken en te zeggen dat het stop gezet kon worden en God laat een stormvloed komen en zet heel het volk onder water. Het kan ons niet verlossen. God wil hebben, dat wij bij de wortel terecht komen, de oorzaak op gaan zoeken. Al ware het, laat ik eens plat spreken, Amerika en Rusland, ja al de landen der wereld, die Nederland kwamen helpen om het uit de put te halen, dan zegt God: dat wil Ik niet hebben, zij zullen u niet kunnen verlossen. Waarom niet? God heeft hier nog rechten! De grond, die nu doordrongen is van zout water, is doordrenkt met martelaarsbloed. God heeft Nederland vrijgekocht; daar heeft ons voorgeslacht zich voor gegeven. Zij gingen met God de brandstapel op, en tartten de dood, zeggende: "Dood, waar is

Uw prikkel, hel waar is uw overwinning? Zij hadden wat aan God! Nu heeft men God verlaten, en Die laat het zo niet zitten. Daarom zal alles ijdel, tevergeefs zijn.

Dit is nu een dag tot verootmoediging; och, dat een ieder eens bij de oorzaak terecht kwam, opdat het wezen zou gelijk er bij dezelfde profeet in het laatste hoofdstuk staat: "Assur zal ons niet verlossen, op paarden zullen wij niet rijden" (dus niet met macht en heerschappij) "en tot het werk onzer handen zullen wij niet zeggen: gij zijt onze god, maar (nu in het stof) zeggende: immers zal een wees bij U ontfermd worden". En als nu Nederland hulpeloos moest kermen, vol angst en vol gebrek, dan zet God uit vrij ontfermen, het haast in een hoog vertrek. Zo is het.

Als ik die dingen zeg over de Marshall-hulp en dergelijke, spreek ik niet uit een communistische geest! In het minst niet!! Kijk eens alle hulp die geboden wordt, ook met de ellende die er nu is, hebben wij ten zeerste te waarderen. Maar het gaat over waarachtig herstel. Kan er herstel zijn door Amerika, of door buitenlandse naties, door Verenigde Naties en Atlantisch Pact? Nee, dat kan niet. Nederland is een land, dat is onderscheiden van alle landen. God heeft hier een recht, en Christus heeft hier Zijn troon gehad. En nu heeft God Zijn recht verloren, Christus Zijn troon, en dat laat God niet zitten, Die zegt: "daarom zal die ulieden niet kunnen genezen." Nu heeft God ons dermate geslagen als bewijs, dat Hij ons wel heeft verlaten; maar vergeten heeft Hij ons nog niet. Als God ons vergeten had, dan zou het verschrikkelijk zijn, want dat is de ondergang van heel de natie. Maar als Hij ons nu niet vergeten is, wij Hem verlaten hebben - er ligt een breuk - dan zou ik zeggen: als er onder ons zijn die zuchten en kermen hebben geleerd, die wat van zuchten weten, - want er staat nog: tekent degenen die zuchten, die uitroepen vanwege de ongerechtigheid, - wij hebben enige grond om het gelovig te gaan doen en te zeggen: "God, Gij kastijdt ons, Gij slaat ons met harde klappen, met zware slagen; wij hebben zwaar gezondigd". Om zó de handen en harten tot Hem op te heffen, Die in de hemel woont en troont. Hij heeft ons nog niet vergeten, hoewel wij het gedaan hebben, dagen zonder getal. Hij mocht Zich nog eens tot ons wenden, en een zegen achter Zich laten, de slag heiligen tot het gewenste einde.

Laten wij het overige bewaren voor het middaguur en wat gesproken is, zijn tot eens ieders overdenking. Daar is wel reden, om ons te verootmoedigen en de laagste plaats voor God te leren innemen. Dat God dan het gesprokene heilige, en ons doe verstaan, persoonlijk en in het algemeen dat wij met schuld, met schande, in verwerpelijkheid, bij God terecht kunnen! En al ware het, dat heel Nederland weigerde zich tot God te bekeren, en het is er maar één die het doet, dan verklaart God: dat is Mijn Sion, dan erken Ik die voor Mijn kerk, en sluit ze in met heel de kerk van alle eeuwen. Want Zijn woord is niet uitgevallen; Hij blijft getrouw bij al onze ontrouw. Dat Hij dan nog Zijn woord ons heilige en achtervolge, Zijn Naam tot dankzegging. Amen.

Slotzang: Psalm 81: 12.

Zegen.